

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased from 10.5 million to 13.5 million, and the number of people aged 75 and over has increased from 4.5 million to 6.5 million (Office for National Statistics 2000).

There is a growing awareness of the need to address the needs of older people, and the need to ensure that the health care system is able to meet the needs of older people. The Department of Health (2000) has set out a strategy for the health care system to meet the needs of older people, and the Health Service Research Unit (2000) has set out a research agenda for the health care system to meet the needs of older people.

The Health Service Research Unit (2000) has set out a research agenda for the health care system to meet the needs of older people. The research agenda is based on the following principles:

- The health care system should be able to meet the needs of older people.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is cost-effective.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is equitable.

The Health Service Research Unit (2000) has set out a research agenda for the health care system to meet the needs of older people. The research agenda is based on the following principles:

- The health care system should be able to meet the needs of older people.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is cost-effective.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is equitable.

The Health Service Research Unit (2000) has set out a research agenda for the health care system to meet the needs of older people. The research agenda is based on the following principles:

- The health care system should be able to meet the needs of older people.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is cost-effective.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is equitable.

The Health Service Research Unit (2000) has set out a research agenda for the health care system to meet the needs of older people. The research agenda is based on the following principles:

- The health care system should be able to meet the needs of older people.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is cost-effective.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is equitable.

The Health Service Research Unit (2000) has set out a research agenda for the health care system to meet the needs of older people. The research agenda is based on the following principles:

- The health care system should be able to meet the needs of older people.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is cost-effective.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is equitable.

The Health Service Research Unit (2000) has set out a research agenda for the health care system to meet the needs of older people. The research agenda is based on the following principles:

- The health care system should be able to meet the needs of older people.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is cost-effective.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is equitable.

The Health Service Research Unit (2000) has set out a research agenda for the health care system to meet the needs of older people. The research agenda is based on the following principles:

- The health care system should be able to meet the needs of older people.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is cost-effective.
- The health care system should be able to meet the needs of older people in a way that is equitable.

İHSAN OKTAY ANAR • Amat

IHSAN OKTAY ANAR 1960 doğumlu. Felsefe bölümünü bitirdi. Öğretim üyeliği yaptı. 2011 yılında emekli oldu. Yayımlanan diğer kitapları: *Puslu Kıtalar Atlası* (1995), *Kitab-ül Hiyele* (1996), *Efrasiyâb'ın Hikâyeleri* (1998), *Suskunlar* (2007), *Yedinci Gün* (2012), *Galiz Kahraman* (2014).

İletişim Yayınları 1116 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 155

ISBN-13: 978-975-05-0372-6

© 2005 İletişim Yayıncılık A. Ş. (1. Basım)

1-16. BASKI 2005-2017, İstanbul

17. BASKI 2018, İstanbul

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Necati Tunerkan

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

İHSAN OKTAY ANAR

Amat

Sevgili eşim Özlem Anar'a

“Kendine Gofer ağacından bir gemi yap;
gemide odalar yapacaksın ve onu içeri-
den ve dışarıdan ziftle ziftleyeceksin.”

Tekvin, 6:14

Peygamber Efendimizin ve onun tebliğ ettiği kitaba iman edenlerin Mekkeli putperestlerden gördükleri ezâ ve cefâ nedeniyle Medine'ye hicretlerinden 1080-1082 yıl, İsa Aleyhisselâmdan ise 1670 yıl kadar sonra, Şevvâl ayının üçüncü gecesi, debdebesi ve çağcağasıyla yedi iklim dört bucağa nâm salmış o Kostantiniye şehri, gökyüzündeki karanlık bulutların altında yorgun bir dev gibi uyumaktaydı. Gündoğusundan delicesine esen rüzgârın dört bir yana savurduğu kasvetli bulutların arasından bir anda, dolunayın gümüşümsü ışığı tıpkı bir şelâle gibi Galata'nın üzerine döküldü ve Arap Camii'ni, Surp Krikor ile Aya Nikola Kiliseleri'ni, inşası Cenevizli tüccarlara 48.000 altına patlayan o yüksek kuleyi ve kapkara kesme taşlardan örülmüş surları dünyevî bir nura boğdu. Rüzgârın uğultusu kesildiğinde Kılıç Ali Paşa Camii'nin alemindeki hilâle tüneyen bir baykuş kanatlarını çırptı. Âh! Sessizliği işitip karanlığı görmek keşke mümkün olsaydı, işte o zaman müminlerin tespihlerinden gelen şıkırtılar, yediklerini köşe başında çıkartan bir sarhoşun göğsünden gelen hırıltılar, kuytularda büyü yapanların du-

daklarından dökülen fısıltılar duyulabilir ve on binlerce altınlık servetlerden saçılan ışıktaki parıldayan gözler, şuh kahkahaların çınladığı batakhanelerin kapılarında asılı kırmızı fenerler, تنها köşelerde kirli ellerin çektiği o pırıltılı hançerler seçilebilirdi. O gece dolunay kasvetli bulutların arkasında kaybolduysa da Galata semti karanlığa boğulmadı; çünkü her ne kadar taş binaların kapkara mahzenlerindeki çifte asma kilitli demir kasalar içinde olsalar bile, Venedik dukası, Macar zolotası ve filorinlerden ibaret yüz binlerce altından yayılan uğursuz ve sapsarı nur, aç ve asla doymayacak gözleri aydınlatmaya, katı ve soğuk kalpleri ısıtmaya devam ediyordu. Gecenin o vakti, günlük hasılatına yer açmak için, keyfinden bir de türkü tutturarak elde kürek, mahzenindeki altınları savurup köşeye yığan bir tefeci, bu altınların her birinin acıklı da olsa bir hikâyesi olduğunu bilmezdi. Mesela, bu hırslı adamın ayakları dibindeki bir Venedik dukası, böyle bir serveti elde etmek için alınının teriyle tam 9 yıl çalışan Koca Migirdiç adlı sırık hamalının cepkenine, kara günde kullanmak için neredeyse 40 yıl boyunca dikili kalmıştı. Beli kırıldığı için yatalak kalan hamal, bu altını, Voyvoda yolunda bakkaliye dükkâm işleten Karagöz Kirami Efendi'ye 4 yıllık borcunu kapatmak için vermişti. Bakkalın para kesesindeki 19 altından biri oluveren bu sikke çok geçmeden tefecinin mahzenindeki on binlerce altına eklenmiş ve bakkal da borcunun kalan yarısını ödeyemediği için Galata Zindanı'nda 9 yıl hapis yatmıştı. Ancak Galata'da hayat tefeciler için bile kolay sayılmazdı. Nitekim, tersanede ki Kalyonlar Kâtibi Yağlıkazık Recep Ağa, damadına Azap Kapısı'nda yaptıracağı ahşap ev için aldığı borcu ödememek amacıyla, rüşvet vererek mumcubaşı emrindeki kolcuları tefeci Salamon Efendi'nin başına musallat etmişti. Bu zavalı tefeci de, Kalyonlar Kâtibinin borcunu silmesine rağmen, ayakları bir kez alıştığı için ikide bir haraç istemeye kapısına

dayanan kolculara yıllarca adeta bir servet akıtmış, 100.013 altınından kala kala geriye 99.997 altını kalmıştı. 6 rakamlık serveti 5 rakama düşünce sinir buhranı geçiren biçare tefeci, hayatında ilk kez bir hesap hatası yaparak servetinin altında birini kaybettiği fikrine saplanmış ve adeta ilâhî bir aydınlanma sonucu, fakir din kardeşlerinin refahına katkı olsun diye her cumartesi hahama, kurye olarak kullandığı beş yaşındaki oğluyla 3-5 metelik göndermeye yeminler etmişti. İster demir kasalarda ister sadece hayallerde olsun para paraydı ve şu Galata semtinde, gemicisinden meyhanecisine, ayyaşından dindarına, bekçisinden kolcusuna kadar para peşinde koşmayan ve paranın satın alamayacağı bir tek âdemoğlu yoktu, deli marangoz hariç!

Kurşunlu Mahzen Kâtibi Hamamcı Musa Efendi'nin görkemli eseri *Tezâkirü'l Mücrimin*'de anlatıldığına göre, o zamanlar Galata'da, kulak çınlamasından kanlı basura, göbek düşmesinden sarı ve kara hummaya kadar cümle illete derman bulup Azrail'in elinden nice âdemoğlunu kurtarmakla nâm salmış Avram Efendi adında bir hekim vardı. Can kurtarmak kadar can beslemeyi de pek seven bu zât uskumruya bayılırdı. O gece, Galata'daki camilerden okunan yatsı ezanları kanat çarpan güvercinler gibi göklere yükselirken sofrası başında uskumru dolmasını tam ağzına atıyordu ki, alt katta kapısı yumruklanmaya başladı. Birkaç kişi sokaktan telaşla bağırıyordu. Hekim efendi istifini bozmadan elindeki dolmadan bir lokma daha ısırıldıktan sonra kafesin arkasından karanlık sokağa baktı. Arap İmam'ın kahvehanesinin ünlü simalarından buhur mütevellisi, yedekçibaşı, selâm ağası, zıندان kâtibi ve bir kayıkçı, ellerinde fenerlerle gecenin o saatinde aşağıda bekliyorlardı. Dediklerine bakılırsa, yârenleri olan Kayıkçı Recep'in gözlerinde bir tuhaflık vardı ve eğer hemen bir çare bulunmazsa adamcağız kör olup

ona buna avuç açmak zorunda kalacaktı. Avram Efendi'nin yüreği cız etti. Çünkü duası makbul sayılmadığı için bu kayıkçıya kimse sadaka vermez ve bîçare açlıktan ölür giderdi. Hayırsever hekim bu yüzden, elinde dolma olduğu hâlde, basamakları gıcırdata gıcırdata aşağı inip sokak kapısını açtı. Başında gecelik takkesi, üstünde entari, ayaklarında ise terlik vardı. Muşamba fenerin ışığı altında bir inceledikten sonra, kayıkçının gözlerinin yuvalarından fırlamış olduğunu gördü. Son lokmasını yutup parmaklarını da yaladıktan sonra, adamcağızın gözlerini itip yuvalarına oturtuverdi. Kayıkçı artık karanlığa ve fakirliğe mahkûm olmaktan ebediyen kurtulmuştu kurtulmasına, ama az önce şifâ bulduğu takdirde adanmış olduğu horozu kesmeyi hayatı boyunca sürüncemede bırakacaktı. Vasiyetini de ancak ölüm döşegindeyken 19 torununa beyan edecek, horozu kesmelerini yarım ağızla tembihleyecekti.

Galatalı hekim Avram Efendi ilim irfan sahibi, eyyam görmüş, iti uğursuzu, veliyi deliyi bilen bir zât idi. Besbelli ki kayıkçının gözleri büyük bir şaşkınlık sonucu yuvalarından uğramıştı. O güne kadar cin, hayalet gibi yaratıkları görmesi bir türlü kısmet olmayan hekim, ilim tutkusunun yol açtığı bir merakla kayıkçıya, gördüğü hangi şeyin onu bu kadar şaşırttığını sorduğu vakit adamcağızın cevabı oradaki herkesin aklına durgunluk verdi: Kayıkçı, Galata Zıندانı'nın önünde, deli marangozu görmüştü az önce!

Herkesin ağız bir karış açık kalmıştı. Başta hekim olmak üzere hemen zıdana doğru koşular ve deli marangozu Arap Camii yolunda tâ uzakta gördüler. Saçı sakalına karışmış bu ince uzun adamın sırtında kapkara, yırtık pırtık bir aba vardı. Arnavut kaldırımını döşeli sokakta çıplak ayak yürüyordu. Saldığı pis kokudan vahşi köpekler bile yanına yaklaşmıyor, ancak emniyetli bir mesafeden havlayıp hırıyorlardı. Esrarengiz adama merakla gözlerini dikenler, çe-

kindiklerinden olsa gerek, fıslıtyla konuşup fark edilmeme-ye dikkat ederek hemen karanlık köşelere sindiler. Fakat en azından 20 çift gözün o anda kendisini izlediğini hissettiğinden midir, adam bir ara arkasına dönüp bakınca hepsi çil yavrusu gibi dağılıverdi. Deli marangoz, koskoca yolda tek başınaydı artık.

Rûznamçe Kisedârı Ölügözlü Cuma Bey'in *Kamûsü'l Desais* başlıklı eserinde anlatılanlar doğruysa, Mehmet Paşa Hamamı'nda 'Ayyaş' lâkabıyla mülâkkap ve Ohannes ismiyle müsemma bir ihtiyar tellâk vardı. Bu sabık zangoç, pazar ayinlerinde cemaatin yaptığı bağışların külliyetli bir miktarını zimmetine geçirdiğinin anlaşılması üzerine Aziz Piyer Kilisesi'nden yıllar önce tekme tokat kovulmuştu. Galata sokaklarında yaşlı eşeğiyle dolaşan Ohannes, Cadıkazık Hamamı'nda istisna akitli bir tellâktı ama, suyla arası pek hoş olmadığı için tam 6 aydır yıkanmamış, fakat üç beş kuruş kazandığı her seferinde İsa Mesih'in kanı olan şarapla ruhunu arındırmaktan asla geri kalmamıştı. Nefsinin zorlaması ve Havva Anamızın diretmesi sonucu cennetteki yasak meyveyi yiyen Âdem Babamızın miras bıraktığı o büyük günahattan tâ bebekliğinde vaftiz edilmesi sayesinde kurtulan Ohannes, aslında temiz biri olduğuna inanırdı. Ne var ki, bir gün eşeğiyle Galata sokaklarında dolaşırken, angarya için Tersane Zıندان'dan getirilen elleri ayakları zincirli pâyzenlerden biri bir an sendeleyip düşmemek için Ohannes'e tutununca zavallı oracıkta bit kapmış; ardından da arınmak için, değil Bozcaada, Edremit, Ankona şarapları, Mesih'in her bir havarisi şerefine on ikişer kadeh Nâsıra şarabı içmesine rağmen kaşıntıdan bir türlü kurtulamamıştı. Ağzına günlerdir bir damla olsun şarap nâmına bir şey koymadığı için elleri titreyen sabık zangoç, tam da İç Azap Kapısı'nda, deli marangozla karşılaştı. Saçı sakalı birbirine karışmış bu esrarengiz adamın sırtındaki aba pire ve

bit kaynıyordu. Gömleği ise yağdan ve kirden adeta muşambaya dönmüştü. Yayıdığı koku da işin cabasıydı. Fakat kafası vaktiyle kutsal yağla meshedildiği için günaha ve pis kokuya şerbetli olan Ohannes'in gözleri ışıldadı. Çünkü gecenin o vaktinde, kirden ve günahattan kurtararak hem hayır duasını hem de üç beş kuruşunu alabileceği bir âdemoğluyula karşı karşıyaydı. Adamın sadece uzun tırnaklı ayakları, koltukaltları, apış arası ve benzeri iğrenç uzuvları, sirke ve içyağı gibi burcu burcu kokmuyor, bunun yanında, her ne kadar tağşiş edilmiş olsa da hatırı sayılır miktardaki gümüş akçenin o nefis rayıhası da sabık zangocun hassas burnuna geliyordu. Gümüş kokusunun yoğunluğuna bakılırsa, deli marangozun en azından 247 akçesi olsa gerekti.

Ayyaş Ohannes her zamanki numarasını yaptı ve diz çökerek esrareniz adamın abasının eteklerine yapıştı: “Ey günah ve kötülük yüklü yüce efendim!” dedi, “Ben iblisle mücadele etmeye şu sefil hayatımı adadığım için kilisemden kapı dışarı edilen zavallı bir dindarım. Açtığım bu savaşta başarılı olacağımı hemen anlayan kıskanç meslektaşlarım beni cemaatten attılar. Çünkü kazansaydım dünyada kötülük kalmayacak ve çıkarılacak günahlar tükeneneğinden papazlar meteliksiz kalacaklardı. İşte böyle bir menfaat çatışmasının kurbanı olan zavallı ben, senin günah yüklü olduğunu temiz kalbimle hissediyor ve seni, dağların bile taşıyamayacağı bu ağır yükten kurtarmak arzusuyla yanıp tutuşuyorum. Yalvarırım bana bir iyilik yap! Günahlarımı bana bahşet! Bahşet ki onlar benim sevaplarım olsun! Kalan şu birkaç yıllık ömrüm tükenince cennete gidebileyim ve orada sana dua edeyim!”

Aziz Piyer Kilisesi'nin sabık zangocu, diz çöktüğü yerde hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Ama gariptir ki, gözünden yaş falan geldiği yoktu. Belki de zavallı, hayat yolculuğunun bu merhalesinde artık, akıta akıta gözyaşını tüket-

mişti. Esrarengiz adamdan ses soluk çıkmayınca son kozunu ileri sürdü:

“Ey kötü güçlerin eline geçmiş yüce efendi! Kabul edersen ruhunu günahlarından arındırmakla kalmayacak, üstüne üstlük bedenini de bir güzel temizleyeceğim. Çünkü elimden tellâklık da gelir. İyi kese atar, vücudunda kir nâmına eser bırakmam!”

Deli marangoz, Yedekçibaşı İsrâfil Dede’ye göre sabık zangocun teklifini kabul etmişti. Öte yandan, Kılbaz Beşir Efendi’nin anlattıkları doğruysa, bu esrarengiz adamın taşıdığı günah yükü o kadar ağırdı ki, daha sonra hamallar loncası tarafından bu mesleğin piri olarak kabul edilecekti.

Kapıdan sola sapıp biraz yürüdüktan sonra Cadıkazık Hamamı’na varmışlardı. Anadan doğma soyduktan sonra iç donundan abasına kadar, deli marangozun üstünden çıkan çulları çaputları toplayan Ohannes, bu kirli giysileri külhana atıp yaktı. Fakat hamamın bacasından o kadar pis kokulu bir duman tütüp tüm Galata’ya yayıldı ki, sokak köpekleri uluya bağıra kâh Tophane’ye kâh Kasımpaşa’ya doğru kaçmaya başladılar. Sen Piyer Kilisesi’nin sabık zangocu, Peygamber Efendimizin ümmetinden olmadığından, hamamda bir gayrimüslimin bulunduğuna dikkat çekilmesi için, fermân gereği beline en küçük hareketiyle bile çın çın çınlayan çingiraklı bir peştamal dolamıştı. Zangoç, esrarengiz adamı sıcak suyla adamakıllı ıslattıktan sonra vücut kiri yumuşasın diye göbek taşına yatırdı. Ardından usturayı masatta bileyerek kafasını ve ak sakalını kazıdı. Fakat yalnızca üst dudağında bulut gibi ak bir bıyık ile tepesinde bir tutam saç bıraktı. Telle sarılı bir parça pamuğu şişeden döktüğü ispirtoyla ıslatıp kandilin alevinde tutuşturdu ve adamın kulaklarındaki kılları yakıp yok etti. Derken onu bir güzel keseledi. Keseyi her sürüşte adamın sırtından yumak yumak kir dökülüyordu. Kese vurmaktan nefes nefese kalan Zangoç Ohannes bir ara

durup, “Artık şimdi vücudunda bir nebze kir kalmadı. Fakat günahlarından da arınman lâzım,” dedi. “Nuh’un gemisindekiler azap suyunu değil kutsal suyu tercih etmişlerdi. Bu yüzden hayatta kaldılar. Dahası, Kızıldeniz’i geçen İsrailoğulları vaftiz edilmiş bir halk olduğu için, azap suyu onları değil firavunu ve ordularını yuttu. Dünyevî suyla bedenini arıtığına göre şimdi de ruhunu günahlardan temizlememiz lâzım. Bunun için senden gerçekten de düşük bir ücret alacağım. Bu timsali ücreti vermezlik etmezsin herhalde. Üstelik işimi garantili yapacağım. Eğer ileride bir pürüz çıkarsa sakın çekinme bana gel. Ben aldığım ücreti hakketmezsem kahrolurum. Bu konuda piskoposlardan bile iyiyim. Çünkü benim kalbim tertemiz.”

Belki de ellerinin titremesini geçirmek için, ispiro şişesini dikip birkaç yudum içti. Az sonra yanaklarına kan gelmiş, yüzündeki endişeli ifadeden eser kalmamıştı. Kurna başına yaklaşıp, “Seni peder, velet ve şu elimdeki mukaddes ispiro adına vaftiz ediyorum!” diyerek, hamamın sıcaklığından kızaran adamın başından aşağı üç tas daha kaynar su boca etti. Ardından, yanında taşıdığı çıkını açıp simsiyah bir çakşır, bembeyaz bir gömlek ve kıpkırmızı bir denizci baratası çıkardı. Deli marangoz bu beyaz giysileri giyip kuşağını da doladıktan sonra zangoç ona şunları söyledi:

“Şimdi günahlarından arınmış bulunuyorsun. Ama sıra, İsa Mesih’in etini yiyip kanını içmeye geldi. Bunun için kuşağında yeterince para var olmasını Ulu Yaradan’dan niyâz ediyorum. Çünkü şarap içmek için kiliseye gidemeyeceğimize göre meyhaneci Barba Mihalaki’ye uğrayacağız demektir.”

Az sonra Galata’nın Kürkçü Kapısı ile Azap Kapı arasındaki meyhanelerden birindeydiler. Vaftizci Ohannes meyhaneciye, “Ey barba Mihalaki! İçkiye en sıkışık zamanlarda bile benden bir kadeh olsun şarabı esirgedin,” dedi. “Cebimizde artık para olduğuna göre şimdi efendin benim. Donat baka-

lım bize şöyle güzel bir sofraya! Balıklardan neler var? Zamanı değil ama at bakalım ızgaraya üç lüfer! Taramayı ve Arnavut ciğerini de unutma. Bugün bizim için mukaddes bir gün. O yüzden papaz yahnisi de hazırla. Haydi! Getir şarapları! Doldur kadehleri! Ha! Bir somun da ekme getir. Bayat da olsa fark etmez. Yeter ki ucuz olsun. Ama bana has ekme getir. En beyazından, en tazesinden!”

Meyhanecinin miçolarına emir yağdırmayla ortaya bir sini ve iki tabure getirildi. Tuz sininin tam ortasına konduktan sonra mezeler, sırça bir sürahi içinde kıpkırmızı Ankona şarabı ve billûr kadehler sofraya sıralandı. Bıyıkları yeni yeni terleyen ay yüzlü sâkiler kadehleri doldurduktan sonra Zangoç, o sıra hüznü bir nağme çalan saz heyetine, “Bu kasvet bu kasavet bu efkâr nedir? Çalın bre bir oyun havası!” diye nida eyledi. Bunun üzerine utlar, kemençeler ve deflerden oynak, neşeli, coşkulu nağmeler yükseldi. Esrareniz adamın kadehini dolduran Zangoç Ohannes, “Bak bu şarap İsa Mesih Efendimizin kanıdır. Al iç. Ama sadece bir kadeh. Fazla değil. Geri kalanını ben içeceğim,” dedi. “Gördüğün gibi betim benzim soluk. Yüzüme kan gelsin biraz. Sen ise kanlı canlı birisin. Al bu ekmeği de ye. Bayat ama ne de olsa İsa Efendimizin etidir. Hem hayat biraz olsun çileyi gerektirir. İsa Efendimiz az mı çile çekti? Her ne kadar boğazdan zor geçse de, Efendimizin çilesiyle asla kıyaslanamaz. Ancak bundan sonradır ki, günahlarından tam anlamıyla arınırsın.”

İşte tam bu sırada al yanaklı, kızıl dudaklı, zülüfleri göğsüne kadar inen âfet gibi bir delikanlı, yani bir köçek, ortaya fırlayıp musikiye uyararak raks etmeye başladı. Uzun ve simsiyah saçları, yolunarak hilâle benzetilmiş ince kaşlarıyla köçek, meyhanede demlenenlere göz süzüyor, ona buna kırıp gerdan kırıyor, güzelliği ve kıvraklığıyla ahaliyi mest ediyordu. Aşka gelen zangoç, kadehini dikip bitirdikten son-

ra, "Heeeyt! Allah!" diye nida etti. Ama ekmeğini yiyip şarabını içen adamın kalkmaya hazırlandığını görünce, "Hey! Dur bakalım! Nereye böyle? Daha bana ücretimi ödemedin!" diye bağırды. Bunun üzerine esrarengiz adam kemerinden çıkardığı meşin para kesesini zangocun önüne fırlattı. Eğer yanlış sayılmadıysa kesede tam 247 gümüş akçe vardı. Navarin'deki o esrarengiz gemici mezarlığındaki meşe ağaçlarının sayısı kadar!

Kasımpaşa'da oturan ahaliden namazında niyâzında olanlar, o gece Abalıfella Camii'nde yatsı namazını edâ eyleyip Meyyit Kapısı'ndan çıkarlarken, ak gömleklili ve nur yüzlü tertemiz bir adamın tersaneye doğru gittiğini gördüler. Aynı kişiyi tersanenin cümle kapısında, ellerinde harbi, kuşaklarında çifte piştovla nöbet bekleyen azaplar da gördü. Ama ona engel olmak şöyle dursun, ellerini göğüslerine götürüp saygıyla eğildiler ve geçmesi için ağır demir kapıyı sonuna kadar açtılar. Deli marangoz da iskeleye doğru giderken tâ uzaktan bir velet, "Usta! Usta!" diye bağıra bağıra yanına koştu ve tutup o mübarek eli öptü, yarım akçe yevmiyeyle çalışan bu veledi tersane halkı 'Eşek İsrâfil' diye anarlardı. Kıyıda ise üç direkli, iki güverteli ve 58 toplu bir kalyon, o karanlıkta usturmaçalarını puta edip iskeleye palamar vermişti. Yelkenlerin sarıllı olduğu serenler hisa edilmiş ve tez zamanda yola çıkacağını ilân için mizana direğine mavi bayrak çekilmişti. Esrarengiz adam, kalabalığı yarıp elinden tuttuğu İsrâfil'le iskeleden gemiye doğru yürümeye başladı. Kalyonun dikmesinin palangalarına asılan ve tıraka tutan gemicilere vardılan, "Yisa, sizi gidi sütü bozuk sünepeleler! Yisa beraber! Varda ruhsuzlar! Varda! Bre aman! Laşka! Laşka!" diye feryat ediyor ve hurçların, sandıkların ve fıçıkların ambarlara usûlünce istifine nezaret ediyordu. Güneşin doğmasına 7 saat kala esrarengiz adam, sürme iskeleden kalyonun çukur güvertesine çıkmak istedi. Fakat eline ne kadar